

Konsekvensutredning

Eventuell nedleggelse av Tåtøy og Skåtøy skole.

NHHS **Consulting AS**

Konsulentselskap drevet av studenter ved Norges Handelshøyskole

Innholdsfortegnelse

Sammendrag.....	3
Innledning	5
1.0 Det økonomiske aspektet	6
1.1 Analyse av lønnsomhet	7
1.1.1 Tapte skatteinntekter	7
1.1.2 Transportkostnader	8
1.1.3 Kostnader ved den nye skolen	8
1.1.4 Fraflytting	9
1.2 Inntekter	9
1.3 Kommentarer	10
2.0 Det sosiale aspektet og konsekvenser for nærmiljøet.....	11
2.1 Konsekvenser for barn.....	11
2.1.1 Skolevei	12
2.2.2 Kvalitet	14
2.2.3 Foresatte	15
2.2.4 Beboere	16
2.2.5 Langsiktige virkninger	16
3.0 Avslutning	19
Kildehenvisninger	20
Vedlegg	21

Sammendrag

NHHS Consulting AS har først og fremst sett på de økonomiske gevinstene ved en nedleggelse av skolene på Tåtøy og Skåtøy. De beregningene som er lagt til grunn av rådmannen i Kragerø kommune er basert på besparelser i forbindelse med reduksjon av lærerstillinger, og besparelsene tilsvarende fem årsverk er satt til 2,3 millioner kroner. NHHS Consulting AS mener dette er en svært forenklet måte å gjøre slike beregninger på.

Vi vil påpeke at effekten allerede f.o.m 2010 vil reduseres til å gjelde fire årsverk, og at den korrekte besparelsen i utgangspunktet vil være 1,860 millioner kroner i lønnskostnader. I tillegg til dette vil det påløpe transportkostnader, tapte skatteinntekter, vedlikehold av skolebygg, arbeidsledighetstrygd og merkostnader for den nye skolen på grunn av økt elevtall.

Verdien av tapte skatteinntekter vil være avhengig av hvor mange av lærerne som velger å ta arbeid utenfor kommunen. Men på generelt grunnlag viser våre beregninger at kommunen vil kunne tape 130 000 kroner årlig som følge av en nedleggelse. Fortjenesten ved en nedleggelse vil derfor justeres til 1,7 millioner årlig. Når det gjelder transportkostnader, er dette kostnader som med sikkerhet vil pålegges kommunen. Våre beregninger på dette området gjelder i hovedsak båttransport og beløper seg til en økt kostnad på 250-280 000 kroner årlig. I tillegg kommer utgifter til skyss ved buss. Kommunen er pålagt gjennom Opplæringsloven å gi barna tilsyn av en voksen person når skoleveien er uforsvarlig lang. Denne kostnaden er vanskelig å beregne, og vi kan med forsiktighet si at denne kostnaden vil ha et omfang på minimum 120 000 kroner. Sannsynligvis vil transportkostnadene være større enn det vi har anslått. Etter at transportkostnadene er trukket fra rådmannens beregninger, vil besparelsen reduseres til kroner 1,35 millioner pr år.

Etter LUFs anbefalinger vil en overflytting av 76 elever føre til en økning i antall undervisningstimer, samt tilrettelegging for spesialbehov og økt renhold føre til en merkostnad på ca 750 000 pr år. Summen er halvvert i forhold til LUFs anbefalinger.

På lang sikt vil kostnader ved fraflytting legges over på kommunen. For å illustrere dette har vi tatt utgangspunkt i et regnestykke hvor 10 familier flytter over en lang periode. Dette betyr tapte skatteinntekter og redusert innbyggertilskudd for kommunen. I tillegg må man ta hensyn til alternativkostnaden ved redusert tilflytning som tilsvarer både skatteinntekter og tapt innbyggertilskudd. I tillegg vil man kunne miste store deler av inntektsgrunnlaget til fergetrafikken i området. Slike kostnader ligger imidlertid utenfor vår kompetanse å beregne nøyaktig og vi har derfor ikke tatt hensyn til dette i våre beregninger.

Totalt sett viser våre beregninger at en nedleggelse vil føre til en besparelse på kroner 622 000. Da har vi ikke tatt hensyn til kostnader ved fraflytting, økte administrasjonskostnader, engangskostnader ved arbeidsledighet, omstillingskostnader for administrasjonen og nyinvesteringer som følge av økning i elevtall.

NHHS Consulting AS har også sett på konsekvenser på andre områder enn det økonomiske. For det første vil et eventuelt vedtak få konsekvenser for barnas reisetid. De barna som får lengst skolevei vil bruke 1500 timer i året på å reise. I tillegg vil de utsettes for en betydelig risiko på reisen. Barneombudet har uttalt seg i forbindelse med reisetid og beskriver denne som uforsvarlig for elever i ungdomsskolen. Når det gjelder en beslutning som kan få så store konsekvenser tilråder NHHS Consulting AS barnas ønsker, behov og rett til en trygg skolevei hensyntas i beslutningsprosessen. Barna er beskyttet både av regjeringens erklæring, FNs barnekonvensjon og Opplæringsloven. Men ansvaret ligger til syvende og sist hos beslutningstakere og foreldre. Det tilrådes at også foreldrenes synspunkter tas i betraktning når vedtaket fattes.

En mulig konsekvens dersom kommunen velger å ansette en voksen person som kan følge barna til og fra skolen er at barna tvinges til å reise på faste tider. Dette vil kunne medføre at noen barn får mulighet til å delta på fritidsaktiviteter i regi av skolen, mens andre ikke får det. Dette vil i stor grad være avhengig av de ulike foreldrenes ressurser.

Når et barns reisetid blir så omfattende som den blir her, vil det også kunne gå ut over barnets læring. I tillegg vil man møte problemer knyttet til værforhold og vanskelig fremkomst med båt. Dette er noe kommunen må ta hensyn til når det vurderes hvorvidt kvaliteten på undervisningen kan forringes som følge av en nedleggelse.

Helt til slutt har vi kommenter mulige langsiktige konsekvenser av et vedtak om nedleggelse. I dette avsnittet har vi rettet spesielt fokus på Kragerø Kommunes visjon i forbindelse med lave fødselsrater og lav tilflytning.

NHHS Consulting AS ønsker å understreke at rapporten ikke er ment å være bærer av et politisk budskap. Den er heller ikke normativ i ordets rette forstand. Rapportens formål er i hovedsak å belyse konsekvenser av en mulig nedleggelse i et videre spekter en det som er lagt til grunn pr i dag. Det fremmer også et løsningsorientert og langsiktig syn på problemet med skoledebatten heller enn et kort og problembasert perspektiv. Vi håper rapporten kan bidra til videre diskusjon og at barnas hensyn vil ivaretas uansett utfall.

På vegne av NHHS Consulting AS:

Bergen 14.12.2005

Håkon André Berg

May Camilla Bruun Sørensen

Innledning

NHHS Consulting AS ble kontaktet av velforeningene på Skåtøy og Tåtøy for å se på konsekvensene av en mulig nedleggelse av øysamfunnenes barneskoler. Vårt mandat som en utenforstående part er at vi skal se på denne nedleggelsen fra et mer objektivt ståsted enn de involverte parter. Materialet vi har brukt for å belyse de ulike konsekvenser av denne nedleggelsen er fremskaffet ved egen hjelp, men noe er oversendt av vår kontaktperson for Skåtøys og Tåtøys velforening Evy Ellingvåg. Rapporten vil fremstå som noe forenklet på grunn av den korte tiden vi har hatt til fremskaffelse av informasjon, men vi håper likevel å belyse en del vesentlige punkter ved den eventuelle nedleggelsen.

Når man skal ta avgjørelser om videre drift ved skoler i små lokalsamfunn er det viktig at man er klar over de konsekvensene en slik nedleggelse vil ha. Det er derfor betydningsfullt at det beslutningsgrunnlaget man tar avgjørelsen på, er av tilfredsstillende karakter. De foreløpige beregningene vi har fått oversendt, som er gjort av skolesjefen i Kragerø, må sies å gi et svært forenklet bilde av sakens faktiske forhold. Vi vil derfor i denne rapporten gå disse beregningene mer i sømmene, og komplimentere med tall som etter vår mening er høyst adekvate for sakens stilling.

Det som likevel er sakens egentlige kjerne, er spørsmålet om det er mulig å tallfeste verdien av et kystsamfunn, og av barns mulighet til å gå på skole i sitt nærmiljø. Å sette slike kvantitative og kvalitative faktorer mot hverandre er særdeles vanskelig. Det de endelige beslutningstakerne derfor må bestemme seg for, er hvilke områder som har størst betydning.

Vi håper derfor at denne rapporten kan gi et grunnlag for videre saksbehandling.

1.0 Det økonomiske aspektet

Striden mellom partene i saken om nedleggelsen av skolene på Tåtøy og Skåtøy bunner ut i at kommunestyret har fremmet forslag om nedleggelse av de to skolene for å spare 2,3 millioner kroner årlig. Tanken er at elevene skal sendes med båt/ferge etc. til fastlandet for å gå på skole der.

De 2,3 millionene som Rådmannen mener er de årlige besparelsene kommer av at man vil redusere antall lærere med 5 heltidsstillinger som følge av nedleggelsen. Beregningene som er gjort er ser slik ut (oversendt fra Skolesjefen i Kragerø):

BEREGNING AV GRUPPESTØRRELSER pr 221105

	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Nåværende struktur	14	14	13	13	12
Sentralskole	11	9	8	8	8
Konsekvenser	-3	-5	-5	-5	-4

Dersom Tåtøy skole går inn i Kragerø fra 1.8.06 ville dette bety at gruppetalet i den nye sentralskolen blir som i dag. Skåtøy skole vil dette året være tredelt. Strukturen gir da 11 grupper, man vil ha 3 grupper færre enn inneværende år. Dette betyr $465.000 * 3$, men innsparingen vil dette året gjelde for 5 av årets måneder mao 581.000.

I skoleåret 2007/08 vil innsparingen av Tåtøy skole gi helårsvirkning med 1.395.000 kroner. Nedlegging av Skåtøy skole fra 1.8.07 vil gi reduksjon av ytterligere 2 grupper i 5 av årets måneder dette blir 387.000. Innsparingen blir derved til sammen på ca. 1.7 mill dette budsjettåret.

Fra skoleåret 2008/09 vil innsparingen gjelde hele skoleåret slik at effekten vil da kunne bli ca. 5 grupper a 465.000 med andre ord ca. 2,3 millioner kroner.

Modellen beregner at hver gruppe tilsvarer en lærerstilling hvilket utløser lønnsutgifter på brutto 465.000 kr. Det er ikke beregnet andre innsparinger.

Det fremgår altså at man vil redusere antall årsverk med fem stk, med full virkning fra skoleåret 2008/09. Som nevnt i innledningen mener vi at dette er en svært forenklet måte å gjøre beregninger på. I en så viktig sak som denne er det viktig av respekt for de berørte parter at man gjennomgår dette på en mer grundig måte.

1.1 Analyse av lønnsomhet

I denne delen av rapporten setter vi fokus på en del aspekter som ikke er medregnet i oppsettet til skolesjefen. Det må nevnes at tallene ikke er absolutte, men tenkt som veiledende i en tidlig fase av prosessen.

Det er altså 5 reduserte stillinger fom. 2007 saken dreier seg om. Allerede i 2010 vil likevel effekten av nedleggelsen være redusert til å dreie seg om 4 stillinger.

Dersom et langsiktig perspektiv legges til grunn, vil det derfor ikke være korrekt å bruke følgende utregning : $5 * 465\ 000 = 2\ 325\ 000$, da dette er en situasjon man kun vil ha i 2,5 år. Det korrekte tallet vil derfor være (i 2005 kroner): $4 * 465\ 000 = 1\ 860\ 000$ pr år i tidsrommet 2010 og fremover.

Det som likevel er åpenbart er at sparte lærerlønner er ikke det eneste som gir økonomiske konsekvenser i denne saken. Vi kan fortløpende nevne: omstillingskostnader, transportkostnader, tapte skatteinntekter, vedlikehold av skolebygg, eventuell arbeidsledighetstrygd, merkostnader for den nye skolen, etc. Vi vil gjennomgå de forholdene som etter vår mening blir mest berørt av en eventuell nedlegging. I hovedsak vil vi se bort fra engangskostnader da disse ikke er av en så avgjørende art.

1.1.1 Tapte skatteinntekter

Det som vi først vil trekke frem er tapte skatteinntekter. Man må kunne anta at de lærerne som vil miste jobben som følge av en sammenslåing, vil måtte søke jobb i andre kommuner, og da skatte til andre kommuner dersom de flytter ut av Kragerø kommune. Isolert sett, vil det ikke få noen betydning for de tapte skatteinntektene om lærerne blir brukt i en overgangsordning for å fase ut lærere som skal pensjoneres. Grunnen til dette er at man må anta at dersom skolene ikke blir nedlagt, vil man måtte bruke 5 andre lærere til denne "utfasingen", som ville blitt skatteyttere i stedet for de 5 som nå arbeider på Skåtøy og Tåtøy. Verdien av disse tapte skatteinntektene kan diskuteres, men på generelt grunnlag er en effektiv skatesats på ca 30 % ikke utelukkende. Av disse vil ca 33 % gå til kommunen. Konsekvensen av dette blir at man kan anta at Kragerø kommune må regne med ca 130 000 i tapte skatteinntekter årlig som følge av nedleggelsen. (Fullstendig utregning kan ses i Vedlegg). Den foreløpige fortjenesten ved en nedlegging er derfor redusert til ca 1,7 millioner kroner årlig.

1.1.2 Transportkostnader

Dersom skolene blir nedlagt, må elevene fraktes med båt til fastlandet. Kostnadene til denne transporten må dekkes av det offentlige. Kommunens kostnad her dreier seg kun om å dekke billettutgiftene til skolebarna, men eventuelt andre kostnader i forbindelse med skyssen skal dekkes av fylkeskommunen. For et barn fra Skåtøy/Tåtøy vil beløpet bli 17 kroner hver dag (Inkl. rabatt). For et barn fra Jomfruland er prisen 27 kroner t/r.

Den totale kostnaden av dette vil derfor bli i størrelsesorden 250 000 årlig (Se vedlegg). I følge opplæringsloven §7-4 har elever rett til skyss dersom skoleveien ikke kan anses som forsvarlig (se avsnitt 2.1.1 Skolevei). Kostnaden ved dette er vanskelig å beregne, men kan fort beløpe seg til kostnaden av en 30 - 40 % stilling, dvs ca 120 000 kroner inkl. arbeidsgiveravgift med en lønn på 250 000 kroner ved full tids stilling. Her kan det også være spørsmål om 1 person er nok til å følge 73 barn, slik at kostnaden av dette vil kunne bli vesentlig høyere.

1.1.3 Kostnader ved den nye skolen

Det å flytte 73 barn til en ny skole vil kunne medføre store kostnader. Kommunen bør regne med relativt store kostnadsøkninger ved den overtakende skolen. Et eksempel kan være kontakttimer for de nye elevene. Det er vanlig med 2-3 slike pr år. Kostnaden for gjennomføringen av $73 \cdot 2$ kontakttimer ekstra hvert år for den "nye" skolen vil kunne komme på ca 15 000 årlig.

Det er lovet av kommunestyret at man skal arbeide for å bedre skolen i Kragerø. I avisen Varden lovet politikerne satsning i 100 millionersklassen for å komme bort fra verstingplassen blant kommunene i Telemark når det gjelder ressursbruk i skolen. Det vil derfor ikke være mulig å overflytte 73 elever til en ny skole uten å måtte påregne en økning i antall årsverk dersom man vil opprettholde det samme kvalitetsmessige tilbudet til elevene. Det er ikke usannsynlig at man må ha en økning på 0,5 -1 time pr uke pr nye elev. Dette vil utgjøre (med 0,75 timer) 55 timer pr uke. Noe som er ca 1,5 årsverk, eller økte lønnsutgifter på $1,5 \cdot 465\ 000 = 700\ 000$ kroner. Denne økningen av timeantallet pr elev er vesentlig lavere enn hva LUFSS (Landslaget for nærmiljøskoler) mener er nødvendig for å opprettholde den faglige kvaliteten på undervisningen. (1,5 pr elev pr time).

Det vil også bli nødvendig med økninger i sanitære kostnader som renhold etc. etter en eventuell overføring av elever fra Skåtøy og Tåtøy skole. At skolen må regne med en del nyinvesteringer dersom elevtallet skal økes med over 70 er også svært sannsynlig. Nøyaktige beregninger på dette er vanskelig å anslå, men beløpet vil ikke være ubetydelig.

I en elevflokk på 73 er det overveiende sannsynlig at en eller flere trenger spesialpedagogisk oppfølging. Ved en liten skole har lærerne muligheter for å se den enkelte på en dypere måte enn hva som er tilfellet ved en større og mer sentral skole. Det er derfor mulig at det må påregnes økte kostnader til spesialpedagogisk oppfølging ved en overflytting av elevene. Dette er kostnader som er vanskelig å beregne, men som det er viktig at beslutningstaker er oppmerksom på at kan komme.

Dersom man regner med at skolen må ut med ytterligere 50 000 kroner årlig som følge av økt renhold, spesialpedagogiske tilrettelegginger etc, og 700 000 kroner i økte lærerlønninger er den samlede fortjenesten redusert til ca 650 000 kroner årlig.

1.1.4 Fraflytting

Det er overveiende sannsynlig at man vil oppleve fraflytting fra øysamfunnene dersom de lokale skolene legges ned. Enda sikrere er det at tilflyttingen vil bortfalle helt. Hva fraflytting angår er det flere aspekter som vil gjøre seg gjeldende. Dersom 10 familier bestemmer seg for å flytte dersom skolen nedlegges, vil tapet av skatteinntekter kunne bli ca 500 000 dersom man antar en lønn på nivå med en lærerlønn. Kragerø kommune er i 2006 tildelt ca 6000 kr i tilskudd pr innbygger.. Dersom 10 familier flytter pga nedleggelse vil det årlige tapet av innbyggertilskudd derfor ligge på i overkant av 200 000 kroner i året.

På lang sikt vil en kunne miste mye av inntektsgrunnlaget for ferge/båt trafikken i skjærgården, og en nedleggelse av skolen vil kunne føre til dramatiske fall i boligprisene i området. Dette vil kunne representere en byrde for de familier som ønsker å flytte.

Det er her også relevant å se på tapte skatteinntekter og tapt innbyggertilskudd på grunn av en reduksjon i tilflyttingen som en kostnad dersom skolene legges ned.

1.2 Inntekter

Dersom Skåtøy og Tåtøy skole blir nedlagt er utgangspunktet at man på lang sikt vil spare inn fire heltidsstillinger i skoleverket. Dette er besparinger som er helt reelle dersom man trekker fra tapte skatteinntekter. Kragerø kommune vil i tillegg til disse også få noen mindre kostnadsbesparelser/ekstraintekter dersom skolene nedlegges.

Det ble nevnt over at det er ventet at en del familier vil flytte fra området dersom skolene legges ned. Denne fraflyttingen ble på kort sikt antatt å være på 10 familier eller 35 personer totalt. Ved en slik situasjon vil kommunen kunne redusere kostnader i helsevesenet ved reduserte lege/tannlegebesøk, mindre etterspørsel etter jordmor/ småbarnstjenester etc. Å tallfeste dette er vanskelig, og beregnes derfor ikke ettersom det er umulig å si hvor mange som vil flytte fra området. Av den samme grunn brukes heller ikke tapte skatteinntekter og innbyggertilskudd i det endelige regnestykket, men nevnes i noter.

Som nevnt over må man beregne et høyere kostnadsnivå ved den overtakende skolen. Blant disse kostnadene er det satt av ca 700 000 til økte lærerlønninger. Dette vil selvsagt gi mer skatteinntekter i same grad som avgang vil gi tapte inntekter. Størrelse det her er snakk om vil bli ca 50 000 i året (samme lønn som lærerne på Skåtøy/Tåtøy).

1.3 Kommentarer

Etter våre beregninger sitter Kragerø kommune igjen med en økonomisk profitt som følge av nedleggelsen på ca 650 000 årlig, før vi har regnet på kostnader ved fraflytting, økte administrasjonskostnader ved den overtakende skolen etc. I disse beregningene er det heller ikke regnet på engangskostnader som arbeidsledighetstrygd, omstillingskostnader for administrasjonen, nyinvesteringer som følge av økning av elevtall m.m. Det er her tenkt at store deler av driftskostnadene ved de nåværende skolene vil følge elevene til den nye skolen.

Det tegner seg likevel et klart bilde av at besparelsene ikke vil være av den samme størrelsesordenen som det er blitt gitt inntrykk av. Dersom politikerne ønsker at skolene skal legges ned bør de forholde seg til at innsparinger i hundre tusenkronersklassen ikke nødvendigvis er oppnåelig.

Det er også høyst relevant å nevne at dersom man opplever en fraflytting fra kommunen pga nedleggelse av skolen vil dette fort føre til at prosjektet blir økonomisk ulønnsomt allerede før en har tatt sosiale og samfunnsmessige kostnader med i betraktningen (se vedlegg).

2.0 Det sosiale aspektet og konsekvenser for nærmiljøet

NHHS Consulting AS har også sett på andre aspekter enn det rent økonomiske. Et vedtak om nedleggelse av Skåtøy og Tåtøy skole vil utvilsomt få store konsekvenser, både for barna som berøres direkte av vedtaket, deres foresatte, og ikke minst nærmiljøet. På lengre sikt vil vedtaket også kunne få betydelige konsekvenser for kommunen som helhet.

Det skal understrekes at NHHS Consulting AS er innforstått med at Kragerø kommune har mange hensyn å ivareta, og at et hvert vedtak som fattes vil gjøre hverdagen lettere for noen mens andre får det tyngre. Vi forstår nødvendigheten av nedleggelse når det gjelder prosjekter som ikke er lønnsomme. Vi forstår også nødvendigheten av innsparing på ett område for å kunne stimulere til vekst på et annet. Det vi imidlertid stiller oss undrende til, er hvorfor tillitsvalgte ønsker å overse føringer fra nasjonalt og lokalt hold uten at saken har en forsvarlig økonomisk forankring og gevinst. NHHS Consulting AS mener at en eventuell nedleggelse av nevnte skoler vil ha en marginal økonomisk gevinst. Med "marginal" menes at lønnsomheten er så liten at den ikke vil kunne bidra til vesentlige investeringer på andre områder. Dersom man ser det i lys av de negative konsekvensene et eventuelt vedtak kan få, vil lønnsomheten frå vår side anses som negativ.

2.1 Konsekvenser for barn

Barns rettigheter ivaretas i hovedsak av lovverket, både nasjonalt og internasjonalt. FNs barnekonvensjon er et eksempel på dette, det samme er Opplæringsloven. I tilfeller hvor lovverket enten er mangelfullt eller gir rom for tolkning, er det opp til den enkelte beslutningstaker å ivareta barns hensyn og beskytte dem på best mulig måte.

Regjeringen har befestet sitt ansvar på dette området i Soria-Moria erklæringen:

*"Regjeringen vil sikre og styrke barns rettigheter, og vil aktivt følge opp anbefalingene fra FNs ekspertkomite for barn som etterser at FNs barnekonvensjon følges opp. Regjeringen skal legge til rette for at barn og unge i økende grad blir hørt i saker som angår dem."*¹

Også lovgivningen er relativt klar på dette området. Vi vil i det følgende se nærmere på tre av av paragrafene i Opplæringsloven: § 7-1 Skyss og innløsning i grunnskolen, § 7-4 Reisefølge og tilsyn, og § 2-15 Rett til gratis offentlig grunnskoleopplæring.

¹ Soria-Moria erklæringen 2005: 42

2.1.1 Skolevei

I følge § 7-1 i Opplæringsloven har elevene ved Tåtøy og Skåtøy skole krav på gratis skyss dersom skolene vedtas nedlagt. De har også krav på innlosjering når daglig skyss ikke er forsvarlig. Hvorvidt den daglige skyssen i denne sammenheng er forsvarlig eller ei, er det opp til beslutningstakerne og eventuelt juridiske organer å avgjøre, men vi skal gi et tentativt innblikk i barnas fremtidige skolevei.

I dag har de fleste barna ved Tåtøy og Skåtøy skole en trygg skolevei. Etter det NHHS Consulting AS erfarer vil dette ikke lenger være tilfelle dersom barna overflyttes til sentrumsskolen. Det vil innebære minst omveltning for barna ved Tåtøy skole, som "bare" vil bruke noen minutter med ferje over til fastlandet. For barn fra Jomfruland, er derimot bildet et helt annet: først må de gå anslagsvis en kilometer på utrygge veier, hvilket vil ta ca 15-20 minutter med en 6-årings fætter, og kanskje fem minutter mindre for de eldre barna. Deretter skal de stå på ferjeleiet og vente på taxibåten som skal frakte dem trygt over til Kragerø sentrum. Når de kommer seg om bord i båten vil det ta ytterligere 30 minutter før de er i havn. En time etter at barna har gått hjemmefra skal de ta fatt på veien gjennom Kragerø sentrum og de 130 trappetrinnene som må bestiges for å nå skolen; dette vil ha en tidsramme på ca 15 minutter. På vinterføre kan det ta lenger tid. For barna som kommer fra Skåtøy vil det ta omtrent like lang tid, og de må i tillegg ta buss til ferjen som skal frakte dem over til fastlandet. Anslått tid for barna med lengst skolevei er 1 time og 15 minutter hver vei, hvilket vil si 2,5 time hver eneste dag. Hvor går så grensen for en forsvarlig skolevei? Minst like viktig vil det være å kartlegge hvor ansvaret for en forsvarlig skolevei skal ligge.

Barneombudet har i et skriv til Trond Giske skissert hva det vil si å ikke ha en forsvarlig skolevei. Spesielt tre punkter beskrives: reisetid, reisens farlighet og foresattes planleggingshorisont. Det skal imidlertid nevnes at skrevet omhandler elever på ungdomstrinnet. Vi mener at det ikke er mindre relevant av den grunn - heller tvert i mot. Når det settes spørsmålsteget ved tilsvarende skolevei for elever på ungdomstrinnet som i stor grad evner å ivareta sin egen sikkerhet, hvordan vil barneombudet stille seg til ovennevnte skolevei for seksåringer?

"Elevene utsettes for farer og ulemper som følge av at de må tilbringe en vesentlig tid av sin fritid i en buss, for eksempel kan de utsettes for trafikkulykker, muskel -og skjelettplager, mobbing og trakasering, samt at de befinner seg i et dårlig inneklima unødige lenger".²

Selv om det her i hovedsak er tale om båt og ikke buss, er betydningen av økt risiko og reisetid den samme. Barneombudet påpeker at en lang skolevei er en direkte fritidsberøvelse av et barn. Dersom barnet bruker halvannen time for å komme seg til og fra skolen hver dag fem dager i uken, tilsvarer dette 7,5 timer hver uke og ca 285 timer hvert år (regnet 190 skoledager). NHHS Consulting AS stiller spørsmålsteget ved hvorvidt dette er forenlig med prinsippet om en forsvarlig skolevei.

Når det gjelder økt risiko, er denne betydelig for barna det gjelder. I tillegg til at noen av barna må gå til fots langs trafikkerte veier i til sammen 60 minutter hver dag, må samtlige barn oppholde seg på kaiområdet. Barneombudets innstilling på dette området er som følger:

² Kilde: Barneombudet, brev fra Trond Waage til Trond Giske 2003

" Barneombudet har opplysninger som viser at elever kan få en meget farlig skolevei som følge av skolenedleggelse. Særlig for de aller yngste elevene representerer venting på skolebuss og av- og påstigning en direkte fare uansett skolereisens lengde. For de av elevene som reiser med båt/ferge, gjerne i kombinasjon med landsbaserte fremkomstmidler, representerer venting ved kai, ombord - og ilandstigning, samt selve overfarten, betydelig risiko såfremt det ikke er ansvarlige voksne tilstede".³

I følge Opplæringslovens § 7-4 har elevene rett til nødvendig reisefølge. De har også rett til nødvendig tilsyn når det blir ventetid før undervisningen tar til og etter at undervisningen er slutt. Dette vil ikke bare være kostbart for kommunen, men også svært tungvint. Under har vi skissert noen komplikasjoner dette vil gi for barna, deres foresatte og kommunen:

Kommunen er pliktig til å gi elevene følge på skoleveien så lenge den ikke er forsvarlig. Dette kan løses ved å ansette en eller flere personer som får ansvaret for barnas sikkerhet til og fra skolen. Kostnadene ved dette er beregnet i del 1 av rapporten.

Man vil kunne møte situasjoner hvor barna ikke skal direkte hjem etter at undervisningen er slutt. For eksempel vil dette gjøre seg gjeldene for barn som ønsker å delta på fritidsaktiviteter i regi av skolen. Da må kommunen ta stilling til hvorvidt problemet skal løses ved at det kun tilbys skyss til fast tid slik at barna ikke har mulighet til slik deltakelse, eller om skyssen skal være fleksibel.

- Dersom skyssen skal være fleksibel vil dette medføre store ekstra omkostninger for kommunen i tillegg til de problemer av mer praktisk art.
- Dersom man velger en tilnærming hvor skyssen ligger fast, vil ikke elevene ha mulighet for å delta på fritidsaktiviteter eller SFO i samme grad. Da vil slik deltakelse være avhengig av den enkelte elevs foresatte og de ressurser vedkommende disponerer. En slik tilnærming vil derfor vanskelig kunne forsvares fra et politisk ståsted fordi det fører til forskjellsbehandling mellom barn på grunnlag av foreldrenes ressurser.
- En siste mulighet er å la det hele og fulle ansvaret ligge hos den enkelte elevs foresatte. Dette vil imidlertid kunne tenkes å være i strid med Opplæringslovens § 7-4. I tillegg åpner det for ytterligere forskjellsbehandling av elevene fordi de får ulike muligheter.

Uavhengig av hvilken tilnærming som velges vil det være et overordnet hensyn som må ivaretas: barnas sikkerhet. Hvorvidt de ulike alternativene skiller seg fra hverandre med tanke på sikkerhet er vanskelig å avgjøre, men sikkerhet bør i fremste rekke ligge til grunn for den beslutningen som tas.

³ Kilde: Barneombudet, brev fra Trond Waage til Trond Giske 2003

2.2.2 Kvalitet

Når skoler legges ned er det i hovedsak to hovedargumenter som legges til grunn: det økonomiske og det kvalitetsmessige. Når det gjelder det økonomiske aspektet, har vi viet rapportens første del til dette. Det som skiller det økonomiske aspektet fra det kvalitetsmessige, er at kvalitet ikke nødvendigvis kan måles i kroner og øre. NHHS Consulting AS har ingen forutsetninger for å uttale seg om kvaliteten på undervisningen ved verken Tåtøy, Skåtøy eller den nye skolen. Men vi vil understreke at kvalitet ikke bare dreier seg om dyktige lærere, et godt inn klima og gode skolebøker. Det dreier seg også om barnets persepsjon av undervisningen og opplevelsen av læring.

Et barns opplevelse av sin egen skoledag kan ha en vesentlig betydning for inspirasjon og motivasjon til egen læring. Et barn som bruker 1,5 time hver dag for å komme seg til og fra skolen bruker etter vårt skjønn unødig energi og tid på å reise. En reisetid som skissert over kan tenkes å ha negativ innvirkning på barnets persepsjon av sin egen skoledag. I tillegg til å virke dempende på motivasjonen kan dette oppleves som urettferdig i forhold til andre barn som i større grad har kontroll over sin egen fritid.

Når nedleggelse vurderes bør slike hensyn tas i betraktning. Selv om et barns inspirasjon og motivasjon ikke kan tallfestes og brukes som referansepunkt i budsjettssammenheng, er ikke det ensbetydende med at hensynet bør overses. Man kan argumentere for at reisetiden kan benyttes til å utføre skolearbeid. Vi vil imidlertid påpeke belastningen dette påfører et barn, samt konsekvensen det kan få for barnas faktiske læring.

Det er også viktig å belyse mulige konsekvenser av vinterføre. Dersom det blir tilstrekkelig is på vannet, vil ikke taxibåten kunne legge til kai ved alle øyene. Dette kan i verste fall innebære at noen av barna ikke kommer seg på skolen. I slike tilfeller vil kvaliteten på selve undervisningen forringes, da barna enten går glipp av undervisning, eller det må tilkalles en ekstra lærer på kort varsel som kan ta seg ut til de ulike øyene. I tillegg til den kvalitetsmessige forringelsen i slike situasjoner, vil det også få økonomiske konsekvenser for kommunen.

2.2.3 Foresatte

Selv om det først og fremst er barn som berøres av en eventuell nedleggelse, vil det også kunne medføre en stor belastning på barnas foresatte. Som skissert over vil enkelte av barna bruke anslagsvis 285 timer hvert år på å reise. Dette er ikke bare fritid som frarøves det enkelte barn, men det er tid barna kan bruke sammen med sine foresatte eller sammen med andre barn. I tillegg utsettes barna for en stor risiko, hvilket medfører unødige bekymring og en belastning for foresatte. Alternativkostnaden ved tapt fritid er ikke lett, og kanskje heller ikke forsvarlig, å beregne. Men vi vil likevel gjøre en tentativ beregning for å sette saken i perspektiv: dersom et barn bruker syv og en halv time i uken på å reise til og fra skolen blir dette som nevnt opp mot 285 timer pr år. I løpet av syv år på barneskolen vil dette utgjøre 2000 timer pr barn. Dette tilsvarer 83 døgn med reising i løpet av barneskolen for de elevene som berøres sterkest. Til sammenlikning tilsvarer det 267 arbeidsdager for en voksen arbeidstaker som jobber 37,5 timer pr uke, eller ca 38 arbeidsdager i året.

Når det gjelder barnas sikkerhet er det også vanskelig, og kanskje umulig, å beregne alternativkostnaden ved å ikke iverksette sikkerhetsmessige tiltak. Det er vanskelig å sette en pris på barns helse og sikkerhet, både når det skjer nestenulykker og når det skjer ulykker med utfall som er mer alvorlige. Det kommunen etter hvert må ta stilling til, er hvilke sikkerhetsmessige tiltak som skal bør iverksettes på dette området. I hovedsak vil dette være en økonomisk avveining, men det vil som nevnt være vanskelig å sette en pris på et barns sikkerhet og de konsekvensene en slik risiko kan medføre.

Dersom de berørte barna skipes til fastlandet for å gå på skole, vil et betydelig ansvar for barnets sikkerhet og velvære legges i hendene på barnas foresatte. I tilfeller hvor barna ønsker å benytte seg av fritidsaktiviteter knyttet til skolen i sentrum, vil det være opp til de foresatte hvorvidt dette lar seg gjøre. Det vil i mange tilfeller være avhengig av hver enkelt foresattes mulighet for å hente/bringe barnet, eller på andre måter sørge for at barnet kommer seg trygt hjem. Det vil være noen foresatte som har tid og anledning til å hente/bringe barna selv, andre har økonomiske midler til å bringe barna hjem med alternativ transport. På denne måten kan barnas mulighet for deltakelse i fritidsaktiviteter kunne være avhengig av foreldrenes ressurser, hvilket gjør saken svært komplisert. I Opplæringslovens § 2-15 heter det:

"Elevane har rett til gratis offentleg grunnskoleopplæring. Kommunen kan ikkje krevja at elevane eller foreldra dekkjer utgifter i samband med grunnskoleopplæringa, til dømes utgifter til undervisningsmateriell, transport i skoletida, leirskoleopphald, ekskursjonar eller andre turar som er ein del av grunnskoleopplæringa."

Selv om fritidsaktiviteter og aktiviteter som foregår etter skoletid ikke kan sies å være en del av grunnskoleopplæringen, vil det likevel kunne være en viktig del av barns identitet. For et barn kan det å få være med i et musikkorps eller et fotballag være særdeles viktig. Det vil også kunne oppleves som viktig å ha med seg foresatte på arrangementer i regi av skolen, som for eksempel avslutninger, familiedager osv. For noen foresatte kan det by på problemer når reisetiden er såpass lang, for andre vil det ikke være et problem. Hvorvidt vedtaket vil kunne føre til forskjellsbehandling av de ulike barna, vil være opp til politikere å ta stilling til. Vi vier saken oppmerksomhet fordi det bør overveies før beslutningen tas.

2.2.4 Beboere

Så vidt det er NHHS Consulting AS bekjent, så fungerer både Tåtøy og Skåtøy skole som mer enn en skole i tradisjonell forstand. Begge skoler fungerer som et samlingspunkt for øybefolkningen og anses som viktige ressurser for skjærgården. På øyer hvor det verken finnes butikker, bank eller postkontor, er skolen et naturlig samlingspunkt ved siden av kirken. Spørsmålet er hvorvidt det er bygningen eller det faktum at det er en skole med tilhørende verdier som gjør den til et samlingspunkt. Engasjementet og mobiliseringen i forbindelse med denne saken tyder på det siste. Bygningene vil imidlertid bestå selv om skolen legges ned. Hva de vil bli brukt til er det opp til kommunen og bestemme, men dagens bruk vil i mange tilfeller være mulig også etter en eventuell nedleggelse.

Da Kragerø skole ble vurdert nedlagt etter tilrådning fra Telemarksforskning-Notodden (Rapport 04/2005) var et av sakens hovedpunkter fra befolkningen i Kragerø sentrum at det var ønskelig å beholde barna nettopp der de var: I sentrum. På samme måte vil befolkningen på øyene kunne se verdien av å beholde barna på øyene. I mange tilfeller vil barnas fritidsaktiviteter være i nærheten av skolen, og dersom skolen er i byen, vil det også være der barn tilbringer mye av fritiden sin. Dersom barna "forsvinner" fra nærmiljøet i vesentlig grad, kan dette bidra til forringelse av aktivitetstilbudet på de ulike øyene, både for voksne og for barn. Samtidig kan det få konsekvenser for fremtidig beboelse på de ulike øyene. Hvorvidt de berørte parter skal få medhold i sine synspunkter også i denne saken, er ikke opp til NHHS Consulting AS å avgjøre.

2.2.5 Langsiktige virkninger

For skjærgården spesielt og for Kragerø Kommune generelt, er det viktig å se på mulige langsiktige konsekvenser et vedtak om nedleggelse kan få. Vi vil her kommentere både økonomiske og sosiale aspekter.

Fraflytting

Dersom vedtaket fattes og barna fra Tåtøy og Skåtøy skole sendes inn til fastlandet, er det mulig at flere familier vil ha et ønske om å flytte. Dette forventes imidlertid å være en stor belastning for den enkelte, så omfanget ventes ikke å være så stort. Det vil likevel med relativt høy sannsynlighet gjelde en eller flere av familiene som blir berørt. For det første er fraflytting et problem i seg selv i en kommune med generelt lav befolkningsvekst, og negativ befolkningsvekst når det gjelder yngre mennesker. I Kragerø Kommunes visjon heter det:

"Det er en stor utfordring å snu denne trenden. Et så lavt fødselstall vil få store konsekvenser for skolestrukturen, rekruttering til omsorgsyrkene osv. Selv om befolkningen over 67 år får en svak nedgang i 2005 og 2006 på grunn av de småfødselskullene fra 1930-årene som blir pensjonister, så vil denne gruppen vokse seg stor og trenge omsorgspersoner i fremtiden" ⁴

Når skoler legges ned i distriktene, kan det ikke anses som en oppfordring for barnefamilier til å bli boende. Kommunen bør kartlegge hvilke konsekvenser slike tiltak kan få for fremtidig bosetting, og da er det flere faktorer som bør hensyntas. For det første hvorvidt de som er barn i dag vil velge å bosette seg der de vokste

⁴ Kilde: [www.kragero.kommune .no](http://www.kragero.kommune.no), Kragerø kommunes visjon.

opp når det ikke finnes en skole i nærheten. Det er et spørsmål som er vanskelig å besvare, men som er høyst relevant for beslutningen. For det andre: om de som bor der per i dag vil ønske å fortsette å bo der. For det tredje: om det vil være et attraktivt sted for innflyttere å bosette seg. Dette skal vi komme tilbake til i neste avsnitt.

For de familiene som reagerer på vedtaket med å flytte, vil det også innebære økonomiske konsekvenser. For det første vil det kunne by på vanskeligheter å få solgt eiendommer på øyer med boplikt, spesielt når det ikke finnes en skole i nærheten. Ut fra vårt skjønn, vil flere eiendommer kunne synke vesentlig i verdi som følge av dette vedtaket, nettopp fordi det kan bli vanskelig å selge nevnte eiendommer. På Skåtøy vil eiendomsskatten også kunne legge en demper på en eventuell salgspris. Dersom noen skulle velge å flytte, vil det kunne medføre reduserte skatteinntekter og statlige overføringer til kommunen. Dette er diskutert i rapportens første del.

Redusert tilflytting og bosetting

Når det gjelder fraflytting er det i dette tilfellet en større terskel enn når det gjelder tilflytning.

Når man velger hvilket sted man skal flytte til, vil det være flere kriterier legges til grunn for valget. For unge mennesker og småbarnsfamilier kan nærhet til skole og barnehage være to av dem. Det vil være realistisk å tro at unge mennesker som planlegger å få barn, eller som har barn, velger å bosette seg i nærheten av en skole. Det vil etter vårt skjønn til en viss grad være urealistisk å forvente at unge mennesker flytter til en øy hvor det verken fins skole, bank, butikk eller postkontor. Dersom dette skulle vise seg å bli en fremtidig trend kan man risikere å sitte igjen med "eldre" befolkning på øyene. Hvorvidt dette er ønskelig er det opp til de respektive beslutningstakere å avgjøre, men vi ønsker å kommentere dette i lys av befolkningsproblematikken.

I denne sammenhengen er det viktig å tenke langsiktig. Det er et faktum at Kragerø Kommune har et problem når det gjelder fraflytting og tilflytting av unge mennesker (kilde). Med en lav fødselsrate vil det også bli færre barn. En måte å løse dette problemet på er å legge ned skoler fordi det er for få barn per skole. En annen måte å løse problemet på er å stimulere befolkningsveksten. Gjennom ulike tiltak har de nåværende beboerne i skjærgården gått inn for sistnevnte løsning, ved å blant annet oppføre 5 husbankfinansierte boliger 300 meter unna skolen på en av øyene. Dette vil kunne virke stimulerende på befolkningsveksten på lang sikt. I tillegg vet man at fødselsrater til en viss grad følger konjunkturer, og spørsmålet er hvordan man kan håndtere disse konjunkturer på best mulig måte. Dersom man velger løsningen som innebærer nedleggelse av skolene vil det ha en negativ effekt på tilflytning til øyene, og det kan ha en negativ effekt for tilflytning til kystkommuner generelt. I slike tilfeller kan man lett havne i en spiral hvor skoler legges ned og tilflytningen reduseres slik at nye skoler må legges ned i fremtiden. Dette kan gi en uheldig signaleffekt, både innad i kommunen og i forhold til potensielle tilflyttere. NHHS Consulting AS vil anbefale at det legges ned et grundig forarbeid i utredning av konsekvenser og tiltak på dette området, hvor søkingen er av en mer løsningsorientert art enn det den er i dag. En slik tankegang vil også være i tråd med Kragerø Kommunes visjon om å snu trenden.

Forvitring av boplikt og intensivering av turisme

Så vidt det er NHHS Consulting AS bekjent, så er det fra Kragerø Kommune bevilget konsesjonsfritak ved bygging av leiligheter i Kragerø sentrum. Dette behøver ikke nødvendigvis å ha betydning for boplikten i skjærgården, men det kan ses som et signal på at kravene svekkes fra kommunens hold. På lang sikt kan det være en mulighet for at boplikten i noen tilfeller må vike for å opprettholde beboelsen på øyene, altså at man får en motsatt effekt av det boplikten er tiltenkt å ha. Dersom boplikten fravikes i ett tilfelle, senkes straks terskelen for neste tilfelle. En langsiktig strategi for økt tilflytning til skjærgården vil kunne bidra til å viske ut slike tendenser.

Dersom man tenker seg at bruk og oppfølging av boplikt i skjærgården svekkes, vil det være naturlig å anta at tilflytning av turister og delårsgjester vil øke. På bunnlinjen dette være positivt for Kragerø Kommune og omegn, men det åpner for en rekke relevante spørsmål. For det første må man spørre seg hva konsekvensen vil være dersom øyene på lang sikt overlates til turister og sommergjester. For det andre bør man se på konsekvensene av å tilrettelegge for turisme og samtidig fjerne noe som kan være et grunnlag for å opprettholde helårsboliger på øyene i en kommune som sliter med befolkningsvekst.

Reversering av langsiktige investeringer

Det er vedtatt på kommunalt nivå at det skal investeres ca 90 millioner kroner i utbygging av infrastruktur i skjærgården. Et av formålene bak en slik investering kan tenkes å være økt velferd for de som bor på øyene i dag, et annet kan være at det skal tilrettelegges for potensielle tilflyttere. Vi velger å fokusere på sistnevnte formål. Dersom dette er tilfellet, er et slikt vedtak i tråd med Kragerø Kommunes visjoner om å snu trenden med tilflytning. Infrastruktur er første steget for utbygging og forbedring av et lokalsamfunn. Det er også i tråd med NHHS Consulting AS sine anbefalinger om å ha en løsningsorientert tilnærming til befolkningsproblemet heller enn å ta problemene for eksogent gitt og handle deretter. Når det er sagt, så åpnes det for enda flere spørsmål. Noe av det vi stiller oss undrende til, er at det investeres i underkant av 100 millioner kroner på utvikling og utbedring av infrastruktur på steder hvor man samtidig ønsker å avvikle andre deler av infrastrukturen. Fra et økonomisk ståsted vil alt som er lønnsomt kunne forsvares. Men dersom det vedtas at to skoler skal legges ned med en lønnsomhetsmargin på noen knappe hundre tusen, vil det ikke være forsvarlig om man sammenlikner det med investeringer på andre områder som for eksempel nevnte investering. Det strider mot en rasjonell og langsiktig tankegang, og når det gjelder lønnsomhet er det viktig å se på balansen og samspillet mellom de ulike investeringene og ikke bare hver for seg. NHHS Consulting AS mener det er viktig at samtlige investeringer, både tidligere og fremtidige, ses i sammenheng slik at det økonomiske bildet bli komplett. Først da vil man ha et beslutningsgrunnlag som etter vårt syn gjøre det forsvarlig å ta en beslutning som medfører nedleggelse.

3.0 AVSLUTNING

NHHS Consulting AS skal med denne rapporten kartlegge konsekvensene av en mulig nedleggelse av Tåtøy og Skåtøy skole. Vurderingen er gjort fra en objektiv synsvinkel og er i hovedsak basert på økonomiske beregninger. De beregninger vi har gjort i forhold til nedleggelse av nevnte skoler viser at et slikt tiltak ikke vil være lønnsomt på lang sikt. På kort sikt har nedleggelsen en marginal lønnsomhet, men da skal det tilføyes at det er vesentlige kostnader som ikke er hensyntatt i våre beregninger.

I tillegg til økonomiske konsekvenser, vil et vedtak om nedleggelse få store konsekvenser for nærmiljøet. For det første vil et eventuelt vedtak få konsekvenser for barnas reisetid. De barna som får lengst skolevei vil bruke 285 timer i året på å reise. I tillegg vil de utsettes for en betydelig risiko på reisen. Når det gjelder reisens karakter og tidsomfang, kan dette være i strid med barneombudets tilrådninger, Opplæringsloven og FNs barnekonvensjon. Dersom dette er tilfellet vil det kunne få alvorlige konsekvenser som vanskelig lar seg forsvare. Stilling til hvordan dette skal, og bør, håndteres. Det tilrådes imidlertid at foreldrenes synspunkter tas i betraktning når vedtaket fattes.

Når et barns reisetid blir så omfattende som den blir her, vil det også kunne gå ut over barnets læring. I tillegg vil man møte problemer knyttet til værforhold og vanskelig fremkomst med båt. Dette er noe kommunen må ta hensyn til når det vurderes hvorvidt kvaliteten på undervisningen kan forringes som følge av en nedleggelse.

Helt til slutt har vi kommenter mulige langsiktige konsekvenser av et vedtak om nedleggelse. I dette avsnittet har vi rettet spesielt fokus på Kragerø Kommunes visjon i forbindelse med lave fødselsrater og lav tilflytning.

Som nevnt innledningsvis vil det være vanskelig å tallfeste verdien av et kystsamfunn, og barns mulighet til å gå på skole i sitt nærmiljø. NHHS Consulting håper at denne rapporten vil kunne bidra til å stimulere diskusjonen omkring nedleggelse av skjærgårdsskolene, og at de berørte partene blir hørt. Rapporten gir en tentativ analyse av mulige konsekvenser et vedtak vil kunne medføre, og noen av disse konsekvensene er svært alvorlige for dem det gjelder. Vi håper derfor at denne rapporten kan gi et grunnlag for videre saksbehandling.

Kildehenvisninger

Elektroniske kilder:

www.varden.no

www.dagbladet.no

www.kragerokystperlene.no

www.kragero.kommune.no

www.lovdata.no

www.arbeiderpartiet.no

www.barneombudet.no

Telemarksforskning-Notodden, Rapport 04/2005

Vedlegg

Vedlegg: Utrekninger vedrørende besparelser

1. Tapte skatteinntekter pga nedskjæringer	
Antall Lærers som skal sies opp	5
Lønn lærer	320 000
Skattesats	0
Andel av Skatt som tilfaller Kommunen	0
Total skatt pr lærer	96 000
Skatt som tilfaller Kragerø	31 680
Totale tapte skatteinntekter årlig	158 400

2. Transportkostnader	
Antall barn fra Skåtøy/Tåtøy området	64
Antall Barn fra Jomfruland	9
Totalt antall barn	73
Pris t/r Skåtøy/Tåtøy etc (inkl rabatt)	17
Pris t/r Jomfuland (inkl rabatt)	27
Antall skoledager	190
Kostnad elever fra Skåtøy/Tåtøy området	206 720
Kostnad elever fra Jomfruland	46 170
Total Kostnad	252 890
Reisefølge	
Antall timer hver dag	3
Antall dager	5
Antall timer hver uke	15
% stilling	40 %
Lønnskostnad	
Lønns Ved 100 %	250 000
Arbeidsgiveravgift	35 000
Total lønnskost ved 100%	285 000
Kostnad ved 40 %	114 000
Totale transportkostnader	382 280

3. Tap av innbyggerstøtte ved fraflytting	
Antatt antall familier som vil flytte pga nedleggelse	10
Gjennomsnittlig antal familiemedlemmer	3,5
Totalt antall fraflyttende personer	35
Antall Inbyggere i Kragerø	11 000
Støtte pr innbygger	6 063
Totalt tap av innbyggerstøtte ved fraflytting	212 205

4. Tap av skatteinntekter ved fraflytting	
Gjennomsnittlig lønn pr voksen	250 000
Skattesats	30 %
Andel av skatt som tilfaller kommunen	33 %
Tap pr fraflyttet voksen	24 750
Totale tapte skatteinntekter ved fraflytting	495 000

5. Økte skatteinntekter ved økt bemanning	
Antall årsverk som trengs ved den nye skolen	1,5
Lønn pr årsverk	320 000
Total Lønn	480 000
Skattesats	30 %
Andel av skatt som tilfaller Kragerø	33 %
Økte skatteinntekter som følge av økt bemanning	47 520

6. Kostnader ved den nye skolen	
Antall nye elever	73
Behov for økt lærerinnsats pr uke pr elev (timer)	0,75
Totalt antall timebehov pr uke	55
Antall stillinger	1,46
Kostnad pr stilling (årlig)	465 000
total kostnad	678 900
Kostnader som følge av flere elever	
Renhold/sanitær	
Spesial pedagogisk oppfølging	
Tilrettelagt undervisning	
Sum (anslag)	50 000
Totale kostnader ved den nye skolen	728 900
7. Spart lønn ved opsigelse av lærere	
Antall lærere	4
kostnad pr lærer	465 000
	1 860
Total besparelse	000

8. Økt skatt pga løn til reisefølge	
Lønn	100 000
Skattesats	30 %
Andel av skatt som tilfaller kommunen	33 %
Økt inntekter	9 900

9. Totale beregninger	
Inntekter	
Spart lønn ved oppsigelse	1 860 000
+ inntekter ved økt bemanning ny skole	50 000
+ inntekter ved økt lønn reisefølge	9 900
Totale besparelser	1 919 900
Direkte kostnader	
Reduserte skatteinntekter ved oppsigelse	158 400
Reisekostnader	366 890
Økte kostnader ved den nye skolen	728 900
Sum direkte kostnader	1 254 190
Fortjeneste ved nedleggelse	665 710

10. Fortjeneste dersom 10 familier flytter	
Fortjeneste ved nedleggelse	665 710
Tapte skatteinntekter fraflyttede mennesker	495 000
Tapte innbyggerstøtte ved fraflytting	212 205
= Nettofortjeneste	-41 495